

Адриана Атанасова Дикова

РОЛЯТА НА БЪЛГАРИЯ В СИГУРНОСТТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Политиките в областта на вътрешните работи имат за цел да гарантират осъществяването на всички необходими и благоприятстващи икономическия, културния и социалния растеж на ЕС дейности в стабилна, законна и сигурна среда - изграждане на отворена и по - безопасна Европа, като имат за задача да решат проблемите, свързани с миграцията, граничния контрол, сигурността, тероризма и организираната престъпност, както и с трафика на хора.

В световен мащаб трафикът на хора представлява сериозно нарушение на човешките права и е свързан със злоупотреба с човешкото достойнство. Като форма на организирана престъпност той подкопава основните принципи на законовия ред и демократичните стандарти на всяко общество.

“Трафик на хора” е набирането, транспортирането, прехвърлянето, укриването или приемането на хора, независимо от изразената от тях воля, чрез използване на принуда, отвлечане, противозаконно лишаване от свобода, измама, злоупотреба с власт, злоупотреба с положение на зависимост или чрез даване, получаване или обещаване на облаги, за да се получи съгласието на лице, упражняващо контрол върху друго лице, когато се извършва с цел експлоатация. С други думи, трафикът на хора включва транспортирането на хора в дадена страна или през границите ѝ, чрез измама, принуда и насилие, заробване или лъжа, жертвите изпадат в ситуации на злоупотреба или експлоатация, като насилствена проституция, робски практики, побой, или извънредна жестокост, непосилен труд или експлоатационен домашен труд. Трафикът на хора е определян като съвременно робство и представлява сериозно престъпление, свързано с експлоатацията на хора, които биват третирани като стока за продаване - изключително доходоносен бизнес за трафикантите. За жертвите трафикът винаги е съпътстван от насилие, контрол, принуда и фалшиви обещания. За по - голямата част от обществото ни този проблем звучи нереален или далечен, но истината е, че това е един от големите рискове в момента в световен мащаб.

Нашата страна има уникално разположение в маршрутите на наркотрафикантите – първо тя е страна, от която се набират жертви, второ - страна, през която се транзитират трафикираните и трето България в някои случаи (за трафикирани от страните от бившия Съветски съюз) се явява и като страна на дестинация. През страната минават няколко маршрута в посока Изток-Запад и Север-Юг. Жертвите на трафика са лица, които в страната на дестинация най-често пребивават с фалшиви или иззети от техните експлоататори документи, в този смисъл те се намират в положение извън законите на съответната страна. Поради тази причина все още твърде малко са жертвите, които по собствена инициатива търсят закрила и помощ в страната на пребиваване. Това положение е ключово за разбирането на тяхното поведение от останалата част на обществото.

Един от начините този процес да бъде прекъснат е ако общественото мнение относно този проблем бъде променено, ако хората започнат да третират потърпевшите от трафика като жертви, а не като част от престъпната верига. В тази връзка, Българското правителство предприема необходимите действия и ежегодно представя Националната програма за предотвратяване и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите, която се приема в изпълнение на Закона за борба с трафика на хора и в

съответствие с международните стандарти и ангажиментите на България като страна, член на Европейския съюз.

Разширяването на дейностите по превенция сред подрастващите и техните родители и учители и сред етническите малцинства за предотвратяване на трафика на хора с цел трудова и сексуална експлоатация, както и на трафика на деца, са едни от основните цели на Националната програма за 2012 г. за предотвратяване и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите му.

Целта е повишаване на осведомеността на обществото и рисковите групи (жени, деца, представители на етническите малцинства, безработни и социално слаби) по проблемите на трафика на хора чрез организиране и провеждане на информационни, разяснителни и образователни кампании на лица от рисковите групи на трафика на хора на международно, национално и местно ниво.

Информираността е най-добрият начин за избягване на рискови ситуации. Когато знаеш какво е „трафик на хора”, какво може да ти се случи, кое е най-характерното за това престъпление, как можеш да се измъкнеш от ситуация на трафик или да помогнеш на човек в беда, тогава лесно можеш да предпазиш себе си и близките си.

Националната комисия за борба с трафика на хора стартира за шеста поредна година информационна кампания по повод 18 октомври - Европейския ден за борба с трафика на хора, която традиционно продължава до 10 декември - Световния ден на човешките права. В рамките на кампанията се организираха събития и инициативи, които дадоха по - широка гласност на проблема - концерт в подкрепа на борбата с трафика на хора; изложба, посветена на борбата с трафика на хора; прожекции на тематични филми; редица обществени дискусии по темата „трафик на хора”.

МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЕКТИ:

➤ „Създаване на национален механизъм за насочване на жертвите на трафик на хора” в България и предоставяне на защитни и подкрепящи мерки за реинтеграция и социално приемане на жертвите на трафик на хора. Цел на проекта е да бъде подобрен достъпът до хуманитарни програми и услуги за подпомагане и реинтеграция на жертвите на трафик на хора в България.

➤ „Създаване на транснационален механизъм за насочване на жертви на трафик в страни на произход и дестинация в ЕС” (ТНМН-ЕС) целящ развиването на действащ, институционализиран ТНМН на жертви на трафик между ЕС и страните, които не са членки на ЕС и по този начин да бъде постигнат по-ефективен и важен национален и валиден за страните членки на ЕС отговор. Целта на проекта е да се разпространяват и развиват международните механизми за всеобхватна и подходяща помощ и подкрепа за жертвите и да се осигури ефективно и хармонизирано сътрудничество за случаите на трафик на хора между партниращите си страни.

„Намаляване на броя на жертвите на трафик на хора от България и Румъния, експлоатирани в Италия и Испания” - изпълнение на цел 3.2 от плана на ЕС за добри практики, стандарти и процедури за борба и превенция на трафика на хора: „да се предотвратява трафика в страните на произход, транзит и дестинация чрез повишаване на информираността за възможните рискове и разширяването на превенцията на престъпления и на наказателното право в ЕС, включително успешно образуване на дела срещу трафикантите”.

Трафикът на хора като трансгранично явление засяга България, която е преди всичко страна на произход на жертви на трафик, но поради географското си положение е и страна на транзит. Стратегическото ѝ местоположение я прави особено уязвима по отношение на нелегалните канали не само за жертви на трафик, но и мигранти, които

нелегално се опитват да прекосят държавните граници. Членството на България в ЕС изправи страната пред нови предизвикателства, включително големия приток на имигранти и хора, търсещи убежище, и очерта реална заплаха страната да се превърне в крайна дестинация за легални и нелегални мигранти и жертви на трафик.